

Asia: VN/1014/2025

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kielitutkintoja koskevan lainsäädännön muuttamisesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

AEL-Amiedu Oy haluaa tutkintojen pitkäaikaisena järjestäjänä (30 vuoden kokemus) ennen kaikkea tähdentää, että tutkintojen luotettavuus ja toimivuus on kyettävä takaamaan kaikissa olosuhteissa – teknisten muutosten lisäksi on erittäin tärkeää huolehtia sisäisestä kehittämisestä ja laadunvalvonnasta. Ennen lainmuutoksia on varmistettava, että toteutusaikataulu on realistinen ja resurssit ovat siihen riittävät. Erityisesti pyydämme lainsäätäjää kiinnittämään huomiota alla esitettyihin seikkoihin.

Yleisessä kielitutkinnossa on muitakin kieliä kuin suomi tai ruotsi. Aiotaanko niitä kehittää yhteismitallisesti vai luovutaanko niistä?

Ilmoittautumisjärjestelmän ja tulospalvelun sekä itse tutkintojen digitalisoinnissa tulee ottaa huomioon, että ensisijainen (suurin) kohderyhmä ovat vieraskieliset maahanmuuttaneet. Kaikilla osallistujilla ei ole digitaalisten välineiden käyttöön riittäviä valmiuksia eikä kylliksi suomen tai ruotsin kielen taitoa. Järjestelmän tulee olla yhdenvertainen ja saavutettava kaikille, niin että jokainen testattava pystyy osoittamaan mm. kansalaisuuteen vaadittavan kielitaidon ilman teknisiä ongelmia. Mahdollisuuksia itsenäiseen testiin valmistautumiseen ja harjoitteluun tulisi lisätä ja parantaa. Digitaalinen itsearviointi ja adaptiivinen harjoitustesti auttaisivat suorittajaa valitsemaan tasoaan vastaavan tutkinnon, jolloin hylättyjen suoritusten määrä vähenisi. Digitalisaatio tai systeemin muutos ei saisi siirtymävaiheessakaan muodostua kansalaisuuden saannin hidasteeksi tai esteeksi.

Yleisten kielitutkintojen järjestäjäverkkoa ei välttämättä ole helppo laajentaa. Toiminta ei nykyiselläänkään ole järjestäjille kannattavaa. Vaatimukset ovat korkeat: järjestäjiltä edellytetään paitsi asiantuntemusta ja ehdotonta luotettavuutta myös yhä enemmän digitaalisia ja muita

resursseja (tietokoneet ja niiden valvonta, väärinkäytösten ja kopioinnin sekä tekoälyn käytön estäminen jne.). Jos tutkinnon osakokeet on mahdollista suorittaa yksitellen, se tulee aiheuttamaan järjestäjille lisävaivaa prosessin jokaisessa vaiheessa. Osallistujamäärät kasvavat moninkertaisiksi, samoin peruutukset ja siirrot, jotka jo nyt rasittavat systeemiä huomattavasti. Myös haastattelijoiden määrää täytyy lisätä. Tutkintotilaisuuksien hallinta käy sitä hankalammaksi, mitä enemmän variaatiota eri suorittajien ja suoritusten välillä on; ryhmämuotoisuudesta ei kuitenkaan toistaiseksi voitane luopua.

Jos nykyisestä valikoimasta poistetaan valtionhallinnon kielitutkinto, tutkintojen suorittaminen ruuhkautuu entistä pahemmin. Yleisten kielitutkintojen ylimmän tason tutkinto ei välttämättä kykene vastaamaan lisääntyneeseen kysyntään ainakaan niin kauan kuin siinä käytetään lähihaastatteluja. Myös arvioijia tarvitaan lisää.

Wernick Elena  
AEL Amiedu Taitotalo